

Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas deputātiem
sociala.komisija@saeima.lv

Saeimas frakcijām:

JAUNĀ VIENOTĪBA
jauna.vienotiba@saeima.lv

“Nacionālā apvienība”
nacionala.apvieniba@saeima.lv

**“APVIENOTAIS SARAĶSTS – Latvijas Zaļā partija,
Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija”**
apvienotais.saraksts@saeima.lv

LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ
lpv@saeima.lv

PROGRESĪVIE
progresivie@saeima.lv

“Stabilitātei!”
stabilitatei@saeima.lv

Zaļo un Zemnieku savienības frakcija
zzs@saeima.lv

Rīgā, 2025. gada 9. oktobrī

Cienījamie komisijas deputāti!

Latvijas darba devēju organizācijas vienoti aicina Saeimas Sociālo un darba lietu komisiju atbalstīt grozījumus Darba likumā (turpmāk – Likums), kas paredz Likuma 19.pantā noteikt koplīguma spēku laikā pēc tā darbības termiņa beigām vienu gadu un sešu mēnešu paziņošanai par līguma saistību izbeigšanos, Likuma 68.pantā paredz noteikt virsstundu darba kompensācijas samaksu 50 procentu apmērā, aizstājot līdzšinējo 100 procentu apmēru, kā arī paredz izslēgt no Likuma 110.pantu, kas liedz uzteikt darba attiecības arodbiedrības biedram bez arodbiedrības piekrišanas.

Mēs uzskatām, ka šādas izmaiņas ir izšķirošas konkurētspējai. Konkurētspēja balstās trīs elementos: darbiniekā, kas ir motivēts un kvalificēts; uzņēmumā, kas spēj piesaistīt kvalificētu darbinieku; un valstī, kas spēj sekmīgi konkurēt starptautiskā vidē.

Eiropas Savienības regulējums paredz, ka valstīm ar nepietiekamu koplīgumu pārklājumu zem 80% jāveido tāds regulējums, kas motivē darbiniekus un darba devējus slēgt jaunus koplīgumus. Latvijā, atsaucoties uz Centrālās statistikas pārvaldes pēdējiem apkopotajiem

datiem, koplīgumu pārklājums ir 23%. Ilgs termiņš pēc līguma izbeigšanās, kas uztur novecojušas saistības, neveicina uzticēšanos un bremzē sociālo dialogu. Gada termiņš ir pietiekams un motivējošs, jo tas mudina abas puses savlaicīgi virzīties uz mērķi – jauna koplīguma noslēgšanu. Šāda pieeja veido elastīgu un uzticēšanos veicinošu normatīvo vidi, kas atbilst dinamiskam darba tirgum.

Virsstundām nav jābūt par darbinieka ikdienu un ienākumu balstu. Tās nedrīkst aizstāt pamatalgas celšanu. Pārāk augsts piemaksas apmērs uztur šo praksi – cilvēki strādā vairāk, bet atpūšas mazāk. Rezultāts ir pārslodze, izdegšana un zema darba kvalitāte. Samērīgs 50 procentu minimums nodrošina līdzsvaru – taisnīgu atlīdzību darbiniekam, darba devēja motivāciju celt pamatalgas un piesaistīt papildu darbaspēku, kā arī veselīgu darba vidi. Piedāvātais grozījums pusēm neliedz vienoties par augstāku samaksu. Atpūties un motivēts darbinieks ir produktīvs un tas stiprina uzņēmuma konkurētspēju un valsts izaugsmi.

Norma, kas liedz darba devējam uzteikt darba attiecības arodbiedrības biedram bez arodbiedrības piekrišanas, rada nevienlīdzību starp visiem darbiniekiem. Tā piešķir nepamatotas priekšrocības atsevišķai grupai un mazina uzticēšanos darba attiecībās. Šāda norma ir nesamērīga, jo tā ierobežo darba devēja pamattiesības veikt uzņēmējdarbību un kavē savstarpēju uzticēšanos darba attiecībās, savukārt tās atcelšana atjaunotu vienlīdzību un radītu stabilu pamatu sociālajam dialogam un koplīgumu slēgšanai. Starptautiskās darba organizācijas normas paredz aizsardzību tikai darba ņēmēju pārstāvjiem viņu pienākumu izpildes laikā, nevis visiem arodbiedrību biedriem.

Mēs, Latvijas darba devēji, kas pārstāv 44% no Latvijas nodarbinātajiem, esam pārliecināti, ka piedāvātie grozījumi ir būtisks solis pretī mūsdienīgam un līdzsvarotam darba tirgum. Tie nodrošinās darbiniekiem motivāciju un aizsardzību, darba devējiem – elastību un konkurētspēju, bet sabiedrībai kopumā – drošību un labklājību. Aicinām jūs atbalstīt šīs izmaiņas Darba likumā, lai veidotu vidi, kas darba devējus un darba ņēmējus motivē noslēgt koplīgumus, lai kopīgi stiprinātu darba tirgu, veidotu cieņpilnus darba apstākļus, sekmētu uzņēmumu attīstību un celtu Latvijas valsts spēku un izaugsmi.

Ar cieņu,

Latvijas Darba devēju konfederācija,

Latvijas Darba devēju konfederācijas biedri – nozaru pārstāvji,

Latvijas Darba devēju konfederācijas sadarbības partneri

Paraksti*

*Pēc pielikumā pievienotā saraksta